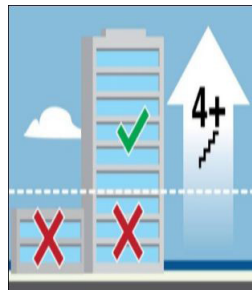

O A MEA E TATAU ONA FAIA I LAPATA'IGA O GALU-LOLO?

- Afai ae manaomia ona sosola ese, o le a faae'e sailini. E mautinoa le matua'i tele o nofoaga ma vaega e ono lolovaia. Ia taumamao ma vaiatafe, auvai ma nisi tafega o vai e aga'i i le moana aua e fai sina malolosi o galu ma tafega o le sunami.
Afai e te le o i nofoaga e sosola ese mai sunami, ia e nofo pea i le mea o e i ai e fa'aititia ai le poloka i luga o ala.
- Siaki le leitio Hawai'i ma fale TV, www.hawaiicounty.gov/civil-defense po'o le Leitio Fa'asalalau NOAA Weather mo fa'amatalaga i fa'alavelave fa'afuase'i. (O Fale fa'asalalau fa'alaua'itele e ono le maua ai tala e fa'atatau ia Hawai'i)
- Afai o e i ai i totonu o se nofoaga taulaga e maualuluga fale, o lou aga'i i luga e ono aoga mo oe. E tatau lava ona 10 pe ova atu foga-fale e faamautu i le sima ma ia e aga'i loa i le foga-fale lona 4 po'o le maualuga atu foi mo le saogalemu.
Ia ave va'a uma i le loloto pe afai e lava se taimi.
- Ia taumamao pea ma Nofoga E sosola ese mai ai i le Sunami se'i vanaga ua tuuina mai e le ofisa o fa'alavelave fa'afuase'i se faailo "Ua kilia mea uma" ia usita'ia ofisa ma pulega fa'amalosi tulafono. Aua ne'i toe foi ane i Nofoga Aafia i Sunami se'i vanaga ua fa'ailoa mai e le ofisa ua saogalemu.
- Siaki le leitio Hawai'i / Fale TV, www.hawaiicounty.gov/civil-defense po'o le Leitio Vaai-Tau NOAA mo nisi fa'amatalaga i le fa'alavelave, fa'atatau mo nofoaga e aumau ai ma nofoaga mo sulufaiga.

AFAI UA E LAGONAINA NISI O FA'AILOGA LAPATA'I FA'ALENATURA, MULIMULI I FAUTUAGA NEI:

- Sola ese vave ma aga'i i nofoaga maualuluga saogalemu, laufanua tu totonu ma o ese mai i vaega tu matafaga. Po'o le alo'ese atu i luga i le fogāfale-fa (4) ma maualuga atu o se falesimā.
- Aua ne'i e fa'atali i se lapataiga e tau faailo mai.
- Ia e savali pe vili le uila pe a mafai.
- Aua ne'i tau tapena au mea totino pe e te fa'atuai.
- Aua ne'i toe foi atu i le matafaga – e maualuluga galu e ono fa'aauau pea ona taunuu mai i laufanua.

E FA'APEFEA ONA OU SAUNI?

- Toe siaki pe e te nofo, galu, taalo pe malaga i ni Nofoga Alofia Mai Sunami, Nofoga Alofia Ona O Le Matautia O Sunami, po'o se Nofoga Saogalemu.
- Ia a'oa'o ma iloa Fa'amatalaga i taimi e Sosola ese ai i le Sunami ma Fa'afanua i le tuatusi www.hawaiicounty.gov/civil-defense, po'o tusi Telefoni ma isi Vaega Lautele e maua ai nisi fa'amatalaga.
- Ia saunia sau ATO ALU o ni mea taua ae le'i tulai mai se fa'alavelave. O le ATO ALU o se ato, atopa'u po'o ni togafitiga e mafaia ona e taugapaina i se taimi vave ma e alu ma oe pe a oo mai fa'alavelave.

Water

Food

Radio

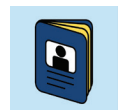
Flashlight

Medicine

First Aid

Important Documents

O totoga o lau ATO ALU

O A MEA E AO ONA FAIA PE A IAI MAFUI'E MA GALU-LOLO O LO'O TAUMAMAQ?

Mo mafuie e tutupu i totonu o le Atu Pasefika, siaki po'o i ai se leoleoga o se sunami, fautuaga, po'o se lapataiga mo Hawai'i.

O MEA E AO ONA FAIA I TAIMI O MAFUI'E MA SUNAMI FA'ALOTOIFALE?

FA'APA'U

Fa'apa'u i ou tulivae ma ou lima ina ia aua ne'i e pau i le mafuie.

UFITIA

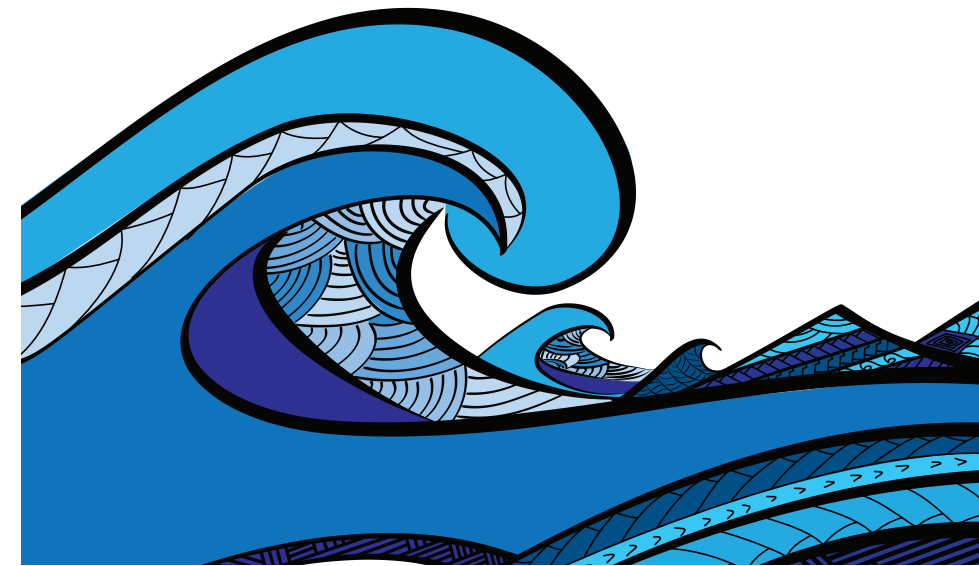
Ia ufiufi lou ulu ma lou ua i ou lima ina ia puipuia mai oe i ni mea e ono toulua mai. Ia mamao ese mai fa'amalama ma tioata.

TAOFI MAU

Ia taofi mau i se mea e malu ai, ina ia mafai ona e savali ma taofi, se ia uma le lulu.

- Nofu pea i le mea o e i ai se ia uma le lulu. Aua e te alu i fafo se ia uma le lulu.
- E ono mafai ona fa'atupuina e le mafuie se sunami i lea nofoaga ma atonu e toe o nai minute taunuu mai. Afai o e latalata i le sami, ia vave aluese ma aga'i atu i se nofoaga maualuga po'o se Nofoga Saogalemu i fafo atu o Nofoga o Lologa pe a mae'a le lulu.
- Aua e te fa'atali mo se lapataiga o le sunami.
- Ia to'a lelei ma savali pe vili le uila i se Nofoga Saogalemu, aua ne'i e aveva lau ta'avale.

FA'ASAMOA

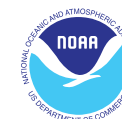
FA'AMAONIGA MO SUNAMI PO'O GALU-LOLO

FESILI E MASANI ONA FESILIGIA AI

Sauni nei mo se Sunami / Galu-Lolo

Ia a'oa'oina fa'atatau i sunami ma ia fesoasoani e laveaina le ola!

FA'AMATALAGA TĀUA E MO'OMIA ONA E SILAFIA

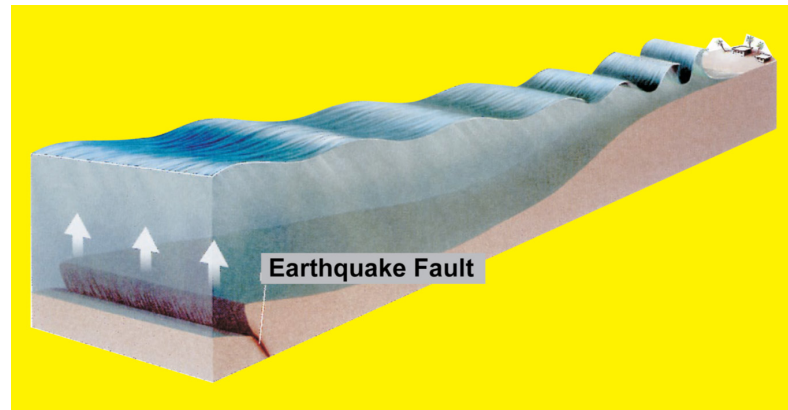

Hawai'i Civil Defense Agency
<http://www.hawaiicounty.gov/civil-defense>
civildefense@hawaiicounty.gov
 Phone (808) 935-0031

HAWAI'I

O LE A LE SUNAMI PO'O LE GALU-LOLO?

- O sunami o gasologa o galu matautia ,tetele ma uumi. E le mafai ona e auau pe fa'asee i le sunami aua e lolo uma le fanua e pei o le tatafe o vaitafe (tafega) ae leai ni peau poo ni galu e fati e pei ona masani ai. O sunami latou te aoina ma tauave le otaota, e mafua ai ona maualuga le avanoa e lavevea ai.
- E mafai ona fa'aauau pea le oo mai o galu o le sunami, pe taunuu mai ta'i 10 minute i le itula le va. O le galu muamua atonu e le o le galu pito tele lea.
- E pei o le saosasoa o se vaalele le alu a le Sunami pe a ma le 500 mph (805 km/h) i le moana ma ni galu e le maualuluga tele.
- A latalata loa le sunami i le matafaga ona lemu lea ae fa'atupula'ia lona maualuga. E malosi ma saosasoa le osofa'i a le sunami e vave ai ona i ai lologa i nofoaga maualalalo ma lamatia ai le soifua ma mea-totino.
- I tala fa'asolopito, e i ai nofoaga i Hawai'i sa oo atu i le 30 futu (9 mita) le loloto o lologa sa i ai.
- O sunami e masani ona mafua mai i ni mafui'e i lalo o le alititai loloto o le sami.
- E itiiti lava ni sunami e ona tutupu mai i ni mauga-mu i totonu o le moana, sologa, ogaeleele palalasi ma ni oga maa e pauu mai i le vanimonimo.
- O falenofo po'o tama'i fale laiti e le'i fausiaina i se malosi e mafai ai ona tu pe a oo mai sunami.

NISI NEI O LAPATAIGA FAALENATURA E FA'AILOA AI O LO'O AGA'I MAI SE SUNAMI

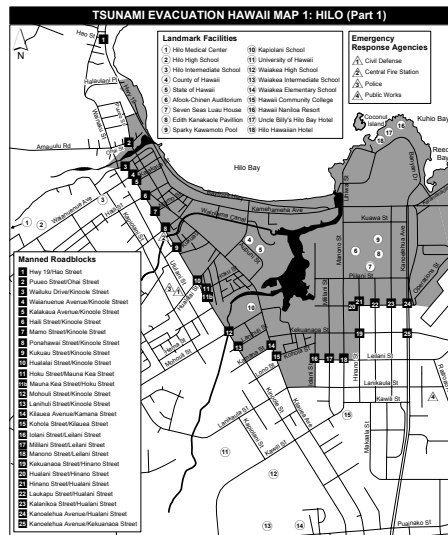
LAGONA: Lagonaina le lulu o le eleele (mafui'e) matua malosi ua e fa'alogo atu ua le mafai ona e tu.

VAAI: E te vaia le suasami ua toe foi ma ua fa'afua mai po'o nisi vaaigna le masani ai.

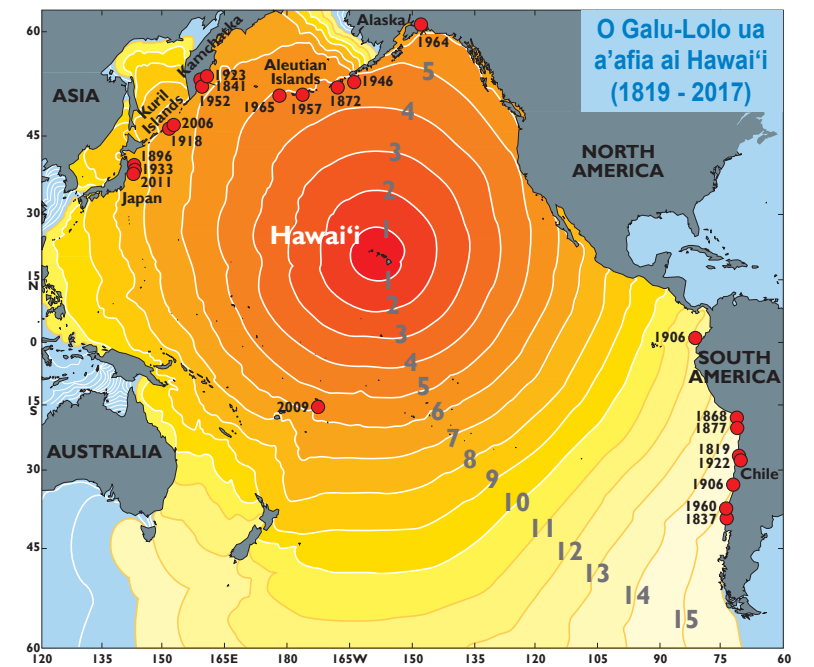
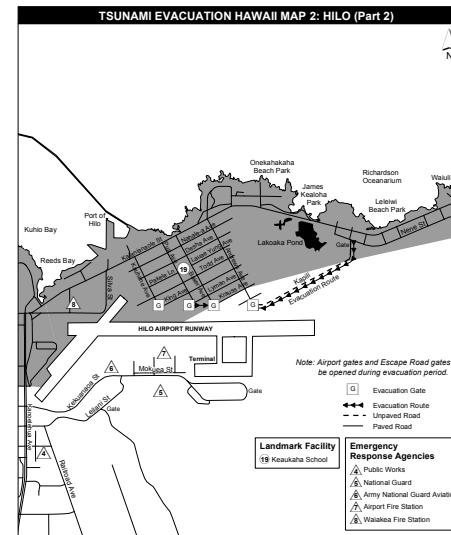
FAALOGO: E mafai ona e fa'alogoina le taalili mai o le leo o le sunami pei se vaalele po o se nofoaafi.

LAASAGA ESEESE O LAPATAIGA O GALU-LOLO (PACIFIC TSUNAMI WARNING CENTER)

- O Fa'amatalaga i Galu-Lolo**
Afai o ni Fa'amatalaga i Galu-Lolo ua fa'ailoa mai e leai se a'afiaga o se Galu-Lolo.
- Leoleoga mo Sunami**
Afai ua faailo mai se Leoleoga mo le Galu-Lolo, e le'o mautinoa po'o ua iai se Galu-Lolo na maua mai i le mafui'e. O lea Leoleoga e mafai ona toe faaleaogaina pe toe si'itia e fai ma fautuaga po'o se Lapataiga.
- Fautuaga mo Sunami**
Afai ae fa'ailoa mai ni Fautuaga o se Sunami, e tataua ia te oe ona e aga'i ese mai i matafaga, nofoaga maualalalo i le gataifale ma ia tuua loa uafu/taulaga-vaa.
Ia ave uma va'a i tai i se mea loloto pe afai e lava se taimi. E mafai ona e mautinoa peau malolosi ma galu louloua i vaega o le gataifale ma ava. Ae e le mafai ona mautinoa se matua'i lologa i le laueleele.
- Lapataiga mo Sunami**
Afai ae aumaia se faailo ua Lapataiga o Galu-Lolo, ia faalavelave ona tuua Nofoaga A'afia I Galu-Lolo (faailo atu i laina) ae aga'i i Nofoaga Saogalemu pei ona faailo atu i le Faafanua mo Nofoaga Aafia.

O Fa'afanua o Nofoaga Alofia Galu-Lolo (Hilo)

O li'o ta'itasi e tutusa lea ma le 1 le itula o le aga'i atu o le Galu-Lolo i Hawai'i

PE A UMA LE SUNAMI: O LE A LE TAIMI SAOGALEMU E TOE FOI AI?

- E mafai ona tele mea e fa'aleagaina e le sunami po'o le leai fo'i. Afai ua fa'aleagaina, o le a amata loa sailiga ma galuega fa'aola i le sami ma le laueleele. O le a le mautinoa fo'i pe fia itula po'o aso e ono faailo ai se fa'ailoga "Ua kilia mea uma."
- Afai e le i fa'aleaga-mea le sunami, o le a mafai ona fa'ailoa le fa'ailoga "Ua kilia mea uma" fa'atagaina ai tagata e toe foi ane. Ae peitai, o le fa'ailoga "Ua kilia mea uma" e mafai ai ona toe foi i le vai, atonu e le mafai ona fa'ailoaina.
- O nofoaga tumatafaga e ono faaleagaina i lologa, fale o aiga ua faatafunaina, fale faaleagaina, otaota, afi, vaila'au oona ua masa'asa'a (HAZMAT) ma vaega o ala mo'omia i asofaiso'o (uila, telefoni, auala, auala-laupapa, ma laina o kesi, ma nisi.) E le mafai ona aumaia se faailo "Ua Kilia pe ua Saogalemu" se'i vanaga ua faamamaina uma otaota i alatele.
- Fa'atalitali mo le faailo "Ua Kilia Mea uma" mai le ofisa o fa'avelave fa'afuase'i fa'atoa mafai ai ona toe to'i i nofoaga maualalalo po o le vai.

FOR MORE INFORMATION:

HAWAII CIVIL DEFENSE AGENCY
WWW.HAWAIICOUNTY.GOV/CIVIL-DEFENSE
CIVILDEFENSE@HAWAIICOUNTY.GOV
PHONE (808) 935-0031

INTERNATIONAL TSUNAMI INFORMATION CENTER
PACIFIC TSUNAMI WARNING CENTER
HAWAII TSUNAMI.ORG TSUNAMI.GOV ITIC.TSUNAMI@NOAA.GOV
PHONE (808) 725-6050